

دوره آموزشی مدیریت تغذیه غلات با سخنرانی دکتر فیضی

انجام شد. این دوره آموزشی با هماهنگی سازمان جهاد کشاورزی

استان اردبیل به مدت ۲ روز از مورخه ۱ بهمن ماه با تدریس دکتر ولی فیضی عضو هیات علمی

موسسه تحقیقات کشاورزی دیم و با شرکت کارشناسان نظام مهندسی شاغل در طرح جهش تولید در دیم زارهای شهرستان‌های بيله سوار، پارس آباد، اصلاندوز، گرمی و انگوت استان اردبیل در دانشگاه آزاد اسلامی شهرستان بيله سوار برگزار شد. همچنین دوره آشنایی با آخرین یافته‌های تحقیقاتی محصولات دیم ویژه کارشناسان زراعت و اصلاح نباتات سازمان جهاد کشاورزی استان زنجان با تدریس ولی فیضی اصل، عضو هیات علمی موسسه تحقیقات کشاورزی دیم، با موضوع تغذیه اراضی دیم در شرایط تنش خشکی برگزار شد. در این دوره ضمن بیان اهمیت مدیریت تغذیه بهینه محصولات دیم به ویژه گندم و جو در شرایط تغییر اقلیم برای تولید پایدار، عوامل تاثیرگذار و توصیه‌های فنی لازم و کلیدی موسسه برای مدیریت مزرعه از طریق تغذیه متعادل در مراحل کاشت و داشت در شرایط مختلف محیطی (سرما، خشکسالی و ترسالی) بیان شد. دوره آموزشی مشابهی توسط دکتر فیضی در استان آذربایجان شرقی برگزار گردید. در این دوره‌های تخصصی ضمن بیان آخرین یافته‌ها و نتایج تحقیقاتی و ارائه راهکارهای موسسه دیم در خصوص تنش‌های محیطی، در خصوص تغذیه بهینه کودی محصولات زراعی دیم بویژه گندم، نکات فنی و کلیدی در مدیریت مزارع دیم از نظر تغذیه و مصرف کودهای پایه و ریزمغذی ها، کودهای زیستی، بذرمال، اسید آمینه، نحوه جایگذاری کود با کارنده ها، اهمیت مصرف کودهای پایه در زمان کاشت، اصول محلول پاشی و محاسبه و تعیین نیاز کودی زراعت دیم گندم اعلام گردید.

دوره آموزشی تغییرات اقلیمی با سخنرانی دکتر لطفی و دکتر

محمدزاده برگزار شد. این دوره آموزشی با هماهنگی سازمان جهاد

کشاورزی استان زنجان به مدت یک روز در مرکز تحقیقات آن استان با سخنرانی دکتر محمدزاده در خصوص تغییرات اقلیمی در کشور و سناریوهای ممکن در اراضی دیم کشور در شرایط اقلیم آینده و

سرمقاله

چالش‌های توسعه کشاورزی حفاظتی در استان آذربایجان

شرقی

امروزه کشاورزی حفاظتی به عنوان راهکاری برای دست یابی به تولید پایدار با حفظ منابع تولید در جهان مورد پذیرش قرار گرفته است، اما با وجود مزایای فراوان سیستم کشاورزی حفاظتی، توسعه آن در بین کشاورزان با موانع و مشکلات فراوانی مواجه است. بررسی چالش‌های توسعه کشاورزی حفاظتی در استان آذربایجان شرقی با مشارکت دانشگاه تبریز و سازمان جهاد کشاورزی استان در ۱۰ شهرستان استان (۵ شهرستان مراغه، چاراویماق، میانه، هشترود و اهر با بیشترین سطح زیر کشت زراعت دیم و ۵ شهرستان بستان‌آباد، اسکو، تبریز، شبستر و مرند با بیشترین سطح زیرکشت زراعت آبی) نشان داد که کشاورزی حفاظتی در استان آذربایجان شرقی به نبود ادوات مناسب کشت برای کشاورزی حفاظتی و توانایی مالی و دانش فنی کم بهره‌برداران توسعه کافی نیافته است. افزایش پذیرش و اجرای کشاورزی حفاظتی در این استان با تامین ادوات و ماشین‌آلات مناسب کشت و اعطای تسهیلات کم‌بهره برای خرید ادوات و ماشین‌آلات و نهاده‌ها امکان پذیر است. در سطح ملی توسعه این سیستم کشاورزی نیازمند حمایت دولت از کشاورزان دیمکار حداقل برای ۵ سال ابتدای شروع این نظام کشاورزی است تا تولید از نظر اقتصادی برای کشاورزان قابل پذیرش باشد.

دوره های آموزشی

دوره آموزشی تاثیر تنش‌های محیطی بر فیزیولوژی رشد گندم

دیم با سخنرانی دکتر روستایی انجام گرفت. این دوره به منظور

پایداری تولید در دیمزارها برای کارشناسان زراعت جهاد کشاورزی استان آذربایجان

شرقی برگزار گردید. در این دوره آموزشی، ضمن بیان دستوالعمل‌های فنی موسسه دیم و تاثیر تنش‌های محیطی به ویژه خشکی بر مراحل فیزیولوژیکی گندم در اراضی دیم کشور، راهکارهای موسسه جهت تولید حداکثری عملکرد محصولات زراعی در مقابله با تغییرات اقلیمی و تنش‌های محیطی توسط دکتر روستایی بعنوان مدرس دوره اعلام گردید.

حبوبات، غلات، گلرنگ، تاثیر تغییر اقلیم بر رفتار آفات، تنوع بیماری‌ها و علف‌های هرز تهیه و بروز رسانی دستورالعمل‌های فنی مشترک، کنترل علف‌های هرز و بیماری‌ها در کشاورزی حفاظتی به عنوان همکاری‌های مشترک عملیاتی شود.

امکان راه اندازی واحد بیولوژی خاک با مشارکت موسسه دیم

و دانشگاه مراغه بررسی شده. در نشست معاون پژوهش فناوری و

محققان موسسه با رییس دانشگاه و اعضای هیات علمی دانشگاه مراغه بر راه اندازی واحد

تحقیقاتی بیولوژی خاک با همکاری مشترک به منظور استفاده از پتانسیل‌های زیستی خاک در افزایش عملکرد کمی و کیفی تولید محصولات در شرایط دیم بحث و تبادل نظر شد. دستاوردهای این واحد، هدفمندسازی تحقیقات کاربردی کودهای زیستی با جداسازی و شناسایی سویه‌ها میکروبی جدید و مناسب شرایط اقلیمی و جغرافیایی و استفاده از پتانسیل‌های زیستی خاک در جهت افزایش تاب‌آوری محصولات زراعی دیم در جهت افزایش تولید در دیم زارها و کاهش کاربرد کودهای شیمیایی، افزایش میزان بهره‌وری از آب و سلامتی محصولات تولید شده از اهداف این واحد تحقیقاتی خواهد بود.

پشتیبانی فنی از طرح جهش تولید در دیمزارها

تولید ۵ سته‌های اولیه بذر ارقام دیم ۶۱ در صد افزایش یافته

است. دکتر روستایی در مصاحبه تلویزیونی شبکه سهند اشاره

کردند که در سال زراعی ۱۴۰۲-۱۴۰۱ با ۶۱ درصد افزایش تولید هسته‌های بذر ارقام دیم، ۸

هزار و ۶۹۳ تن بذر هسته‌های اولیه ارقام این موسسه تولید شده است. هسته‌های بذری تولید شده مربوط به ۱۰۸ رقم و لاین معرفی شده توسط موسسه تحقیقات کشاورزی دیم است. بیش از ۵۴ درصد بذرهای پرورشی غلات در ستاد موسسه تولید می‌شود. شایان ذکر است ارقام جدید گندم دیم از کیفیت خوب نانوايي و ارقام دورم گندم از کیفیت مناسب برای سمولینا برخوردار هستند. دکتر روستایی

سخنرانی دکتر لطفی در خصوص روش‌های تاب‌آوری و پایداری تولید در اراضی دیم کشور به ویژه در اقلیم سردسیر دیم برگزار شد.

وزیر کشور از غرفه موسسه دیم در نمایشگاه مدیریت بحران

ایران قوی بازدید کرد. دومین رویداد بین‌المللی نمایشگاه

مدیریت بحران ایران قوی از تاریخ ۲ الی ۴ دی ماه ۱۴۰۲ با حضور شرکت‌های

داخلی و خارجی در محل مصالای امام خمینی (ره) برگزار شد. در این نمایشگاه موسسه دیم از استان آذربایجان شرقی با نمایش بذر و خشک ارقام محصولات زراعی دیم به همراه نمونه‌هایی از بوته‌های ترویجی موسسه حضور فعال داشت. وزیر محترم کشور سردار وحیدی از نزدیک از یافته‌های موسسه دیم بازدید کردند. در این بازدید مدیر کل دفتر مدیریت بحران وزارت جهادکشاورزی ضمن تبادل نظر با جعفرزاده معاون پژوهش و فناوری موسسه، مقرر گردید در راستای همکاری‌های مشترک موسسه با دفتر مدیریت بحران وزارت جهادکشاورزی از دانه روغنی بالنگوی شهری برای توسعه کشت در دیم زارهای کم‌بازده رها شده در استان‌های مختلف کشور به ویژه در استان‌های آذربایجان شرقی و کهگیلویه و بویراحمد با پشتیبانی مدیریت بحران و اطلاعات علمی محققین موسسه بعد از تشکیل جلسات مشترک کشت آن عملیاتی گردد.

توسعه همکاری‌های مشترک

زمینه‌های همکاری‌های مشترک با موسسه تحقیقات گیاهپزشکی

کشور بررسی شده. نشست تخصصی بررسی زمینه‌ها و راهکارهای

انجام پروژه‌ها و طرح‌های مشترک با موسسه تحقیقات گیاهپزشکی کشور با حضور رییس،

معاون پژوهش و فناوری، روسای بخش‌های تحقیقاتی و برخی کارشناسان هر دو موسسه در محل موسسه تحقیقات گیاهپزشکی کشور برگزار شد. در این نشست ضمن تبادل نظر، مقرر گردید همکاری‌های مشترک در خصوص غربال ژرم پلاسم برای آفات و بیماری‌ها، کنترل علف‌های هرز، بررسی و کنترل خسارت آفات در

۸۸ قرارداد فعال تکثیر بذر ارقام جدید گندم، جو، نخود، عدس، ماشک و گلرنگ با شرکت‌های خصوصی است و از مشارکت تمام شرکت‌های فعال در این زمینه استقبال می‌نماید.

ارقام جدید غلات و حبوبات دیم برای اقلیم‌های مختلف کشور

معرفی شدند. در بخش غلات موسسه دیم با معرفی ۲ رقم جدید جو دیم به نام‌های برزین و رستا تعداد ارقام معرفی شده در جو به ۲۰ رقم رسیده است. ارقام جدید مناسب برای کشت در اقلیم گرمسیر و نیمه گرمسیر کشور هستند. محققان بخش غلات موسسه دیم همچنین ۵ رقم گندم دوروم شامل: آيسان، نقشین، دامون، بارین و آروین برای کاشت در دیمزارهای مناطق معتدل، معتدل گرم و گرمسیر دیم معرفی کردند. با معرفی این ۵ رقم تعداد ارقام گندم دوروم این موسسه برای اقلیم‌های مختلف در کشور به ۱۳ رقم می‌رسد. همچنین در بخش غلات، تعداد ۵ رقم جدید گندم نان زمستانه به نام‌های: همتا، کیان، شایان، دهقان و نفیس برای کاشت در دیمزارهای مناطق سرد و معتدل دیم معرفی شد. با معرفی این ۵ رقم تعداد ارقام گندم نان این موسسه برای اقلیم‌های مختلف در کشور به ۳۸ رقم افزایش یافت. از ویژگی‌های بارز ارقام جدید غلات پتانسیل عملکرد بالا، تاب‌آوری بیشتر در برابر تنش‌های محیطی، خصوصیات نانوائی مناسب، زودرسی، تحمل به بیماری‌ها می‌توان اشاره کرد. در بخش حبوبات موسسه دیم، دو رقم نخود جدید به نام‌های روشنا و تابان با ویژگی‌های پرمحصولی، تیپ ایستاده و قابلیت برداشت مکانیزه، وزن صد دانه بالا و متحمل به بیماری‌های برقرزذگی و پژمردگی فوژاریومی برای کاشت پاییزه در اقلیم‌های سردسیری کشور معرفی شده است. در بخش حبوبات با معرفی ۲ رقم نخود جدید پاییزه با راندمان بالا تعداد ارقام معرفی شده به ۲۲ رقم رسیده است.

افتخارات

دکتر فیضی اصل و دکتر کریمی زاده به مرتبه علمی دانشیاری

ارتقا یافتند. دکتر ولی

فیضی اصل عضو

هیئت علمی بخش

مدیریت منابع ستاد

موسسه دیم و دکتر

رحمت اله کریمی زاده عضو هیئت علمی مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی کهگیلویه و بویر احمد - پردیس تحقیقات و آموزش کشاورزی گچ ساران سایت ملی دیم به مرتبه دانشیاری ارتقا یافتند. خبرنامه دیم ضمن تبریک به این همکاران، آرزوی سربلندی و سلامتی برای آن‌ها را دارد.

اضافه کرد، در سال زراعی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ سطح اجرای طرح جهش تولید از ۴ میلیون و ۲۰۰ هزار هکتار به ۵ میلیون و ۲۴۰ هزار هکتار افزایش یافته است. تعداد استان‌های پوشش این طرح از ۲۱ به ۲۵ استان افزایش یافته است. برای کمک به اجرای طرح جهش تولید در دیمزارهای کشور ۱۴۷۰ کارشناس نظام مهندس کشاورزی توسط ستاد اجرایی فرمان حضرت امام و سازمان‌های جهاد کشاورزی استان‌ها به کارگرفته شده است.

معاون وزیر و رئیس سازمان تات بر افزایش عملکرد غلات در واحد سطح در راستای طرح جهش تولید در دیمزارها تاکید کرد

دکتر خیام نکویی معاون وزیر و رئیس سازمان تات با اشاره به جهش پژوهشی وزارت جهاد

کشاورزی به همت محققان سازمان تات در دولت مردمی سیزدهم بیان کرد: ۲ میلیون هکتار سطح زیر کشت گندم آبی و ۴ میلیون هکتار سطح زیر کشت گندم دیم در کشور وجود دارد که با اجرایی شدن طرح جهش تولید در دیمزارها میانگین عملکرد گندم در دیمزارها به بیش از یک تن در هکتار رسیده و تولید افزایش یافته است.

تجاری سازی و معرفی ارقام جدید

دانش فنی تولید و تکثیر رقم گندم "کمال" و "مهر" به بخش خصوصی واگذار شد. دکتر روستایی؛ رییس موسسه تحقیقات

کشاورزی دیم با امضای قرارداد ۱۰ ساله با واگذاری امتیاز انحصاری و موقت رقم

پریتاسیل گندم کمال به شرکت تعاونی خدمات فنی و تولید کشاورزی ۱۹۷۶ بناب و رقم پریتاسیل گندم مهر به شرکت تعاونی کشاورزی ۸۱۸ هشترو در استان آذربایجان شرقی موافقت نمود. این قراردادها در راستای انتقال دانش فنی و بهره مندی از پتانسیل‌های بخش خصوصی در امر تولید و تکثیر بذر انجام شد. در حال حاضر موسسه تحقیقات کشاورزی دیم با احتساب واگذاری رقم فوق دارای

روابط عمومی موسسه دیم بعنوان روابط عمومی برتر معرفی شد

در دومین گردهمایی و نشست تخصصی مدیران روابط عمومی موسسات و مراکز تحقیقات و آموزش

کشاورزی و منابع طبیعی سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی با اهدای لوح تقدیر از روابط عمومی موسسه دیم به عنوان روابط عمومی موسسه برتر در ارتباط سازنده با سازمان تات تقدیر شد. گفتنی است روابط عمومی موسسه تحقیقات کشاورزی دیم در سال گذشته هم به عنوان روابط عمومی برتر معرفی شده بود. ضمن تبریک به آقای مهندس محمدزاده، تداوم توفیقات ایشان را آرزومندیم.

فعالیت های ترویجی

اولین جلسه کاروان سراسری محققان معین با حضور کشاورزان

پیشرو در موسسه دیم برگزار شد

همزمان با دهه فجر انقلاب اسلامی اولین جلسه کاروان سراسری محققان معین با حضور جعفرزاده معاون پژوهشی و فناوری، روسای بخش های تحقیقاتی و محققین موسسه دیم با شرکت کارشناسان ترویج و کشاورزان پیشرو شهرستان های مراغه، هشترود، عجب شیر، ملکان و چارواپماق درستاد موسسه برگزارگردید. هدف از برگزاری این جلسه نشر گسترده دانش فنی و نوآوری و پاسخگویی به مسایل و مشکلات دانشی کشاورزان بوده است. در این جلسه دستوراتعمل های فنی موسسه در خصوص محصولات زراعی دیم (غلات، حبوبات، علوفه و دانه های روغنی)، مسائل به نژادی و به زارعی ارقام توسط روسای بخش های تحقیقاتی و محققین موسسه بیان شد.

فعالیت های فرهنگی

❖ برگزاری دو جلسه شورای امر به معروف و نهی از منکر در ۱۸ دی و در آستانه ماه مبارک رمضان و در ۲۰ اسفند

- ❖ شرکت اعضای پایگاه شهید احمدی روشن موسسه در مراسم پرشکوه تشییع شهید گمنام همزمان با سالروز وفات حضرت ام البنین علیه السلام
- ❖ برگزاری مراسم جشن نیمه شعبان و انس با قرآن به همراه جشن تولد همکاران متولد فصل زمستان
- ❖ برگزاری مراسم سخنرانی و انس با قرآن کریم در سالروز حماسه ۹ دیماه به همراه جشن تولد همکاران متولد فصل پاییز
- ❖ برگزاری مراسم باشکوه به مناسبت ایام الله دهه فجر با حضور مسئول نمایندگی ولی فقیه در ناحیه مقاومت بسیج سپاه مراغه و فرمانده حوزه مقاومت بسیج (بسیج ادارات) شهید رجایی
- ❖ مراسم پر فیض زیارت عاشورا در ۱۹ دی

«إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ»

درگذشت همکار بازنشسته موسسه، دکتر بهمن عبدالرحمانی را خدمت همکاران محترم و خانواده گرامی ایشان تسلیت عرض نموده، از خداوند متعال برای آن مرحوم رحمت الهی و برای بازماندگان صبر جمیل خواهانیم. روحشان شاد و یادشان گرامی باد.

فصلنامه داخلی دیم - (نشریه علمی-خبری)

شماره ۱۴ - سال چهارم - زمستان ۱۴۰۲

مدیر مسئول: دکتر مظفر روستایی سردبیر: رامین لطفی

هیات تحریریه: مظفر روستایی، جعفر جعفرزاده، حمید حسینیان

خوشرو، رامین لطفی، فرهاد آهک پز، اسماعیل زادحسن، مدیر

داخلی: رویا فردوسی، پشتیبان: پریسا ایراندوست آذر، حلیمه

رزمی و رحیم محمدزاده

نشانی: آذربایجان شرقی، مراغه، کمربند شمالی، موسسه

تحقیقات کشاورزی دیم کشور، تلفن تماس: ۰۴۱-۳۷۲۲۸۰۷۸